

هشدار عضو هیات علمی دانشگاه تربیت مدرس در گفت و گو با «توسعه ایرانی»:

سیاست‌ها تغییر نکند، ابر تورم قطعی است

محمد میرزایی

علی قنبری، عضو هیات علمی دانشگاه تربیت مدرس می‌گوید وضعیت تورم ایران در مرحله‌ای خطرناک است و ادامه این شرایط می‌تواند زمینه شکل‌گیری ابر تورم در کشور را مهیا کند؛ از این رو باید هر چه سریع‌تر تدابیری برای خروج اضطراری از این شرایط اندیشیده شود.

در روزهای اخیر مرکز آمار اعلام کرد: نرخ تورم سالانه آبان ماه ۱۴۰۱، برای خانوارهای کشور به ۴۴۰ درصد رسیده که نسبت به همین اطلاع در ماه قبل، ۱۰۱ واحد درصد افزایش نشان می‌دهد و همچنین نرخ تورم نقطه‌ای در آبان ماه ۱۴۰۱، به عدد ۴۸۱ درصد رسیده است.

بر اساس اعلام مرکز آمار، نرخ تورم کل کشور در آبان امسال ۴۴ درصد است که در دهک‌های مختلف هزینه‌ای در این بازه زمانی ۴۱۷ درصد برای دهک دوم تا ۵۰۲ درصد برای دهک اول نوسان دارد.

محدوده تغییرات تورم ۱۲ ماهه در گروه عمده «خوراکی‌ها، آشامیدنی‌ها و دخانیات» بین ۵۰.۵۶ درصد برای دهک هشتم تا ۶۴۶ درصد برای دهک اول است.

در کنار آن باید توجه داشت که آخرین گزارش بانک مرکزی نشان می‌دهد؛ حجم نقدینگی در مهرماه امسال ۵ هزار و ۶۷۶ هزار میلیارد تومان رسیده که نسبت به پایان سال گذشته رشد ۳۴.۱۷۵ درصدی داشته است.

همچنین حجم پایه پولی در پایان مهرماه سال ۱۴۰۱ به ۷۱۲ هزار میلیارد تومان رسیده که نسبت به پایان سال ۱۴۰۰ نشان‌دهنده شدی معادل ۱۸۰ درصد است. به اعتقاد برخی اقتصاددانان و کارشناسان ادامه این روند می‌تواند نشان‌دهنده حرکت اقتصاد ایران در مسیر ابر تورم باشد.

امید چندان بی‌پهلو و مسائل اقتصادی نیست

علی قنبری، اقتصاددان در گفت‌وگو با «توسعه ایرانی» در این خصوص

گفت: در صورتی که وضعیت به همین منوال پیش برود و فشارهای خارجی تحریم‌ها و محدودیت صادرات نفت ادامه یابد اقتصاد ایران وارد دوره ابر تورم خواهد شد. وی تصریح کرد: اما اگر در جهت عکس این شرایط حرکت کنیم و امکان سازش با نیروهای خودی در داخل کشور و اصلاح امور فراهم شود و همچنین تا حدودی روابط خارجی ترمیم گردد؛ احتمال وقوع ابر تورم کنترل می‌شود زیرا بخشی از علل وقوع تورم به مسایل اقتصادی بازمی‌گردد و بخشی دیگر مربوط به آثار مسایل سیاسی و اجتماعی است.

استاد اقتصاد دانشگاه تربیت مدرس بیان کرد: در این شرایط امید چندان بی‌پهلو و مسایل اقتصادی نیست بنابراین نمی‌توانیم بر مسایل اقتصادی متمرکز شویم و باید دل‌بندیم به حل مشکلات خارجی تا در فرآیندی آرام‌تر بحران در کشور رقم بخورد. متأسفانه تصمیمات اقتصادی بر پای واقعیات اقتصاد کشور نیست و از این نظر باید موضوع را در

بود بنابراین می‌توان نتیجه گرفت زمانی که مهار تورم و کنترل نقدینگی ملموس و محسوس نیست؛ عملکرد مسئولان موفق و عالمانه نبوده و ادعایی بیش نیست.

این اقتصاددان در پاسخ به این پرسش که «در روزهای اخیر شاهد افزایش نرخ ارز و سسکه و طلا بودیم و همان‌طور که می‌دانید آنها نقش فراوانی در نوسان قیمت‌ها در سایر بازارها دارند؛ آیا می‌توان گفت که قیمت ارز و سسکه و طلا می‌تواند در افزایش نرخ تورم مؤثر باشد؟» توضیح داد: افزایش پایه پولی و نقدینگی و همچنین افزایش متوسط هزینه سبد کالایی است که در تورم محاسبه می‌شود بنابراین زمانی که این موارد تشدید شود و افزایش قیمت پیدا کند حتم بدانید که تورم نیز روند صعودی طی می‌کند.

نمره دولت در سیاست‌های مسکنی

یکی از مواردی که در روزهای اخیر اعلام شد این بود که تورم ماهانه اجاره مسکن در کشور برای چهارمین ماه متوالی، بالاتر از تورم عمومی قرار گرفت که این روند برخلاف وضعیت پاییز سال‌های گذشته است.

این در حالی است که بیش از نیمی از درآمد اقشار متوسط و ضعیف جامعه صرف تأمین مسکن می‌شود و با افزایش نرخ تورم ماهانه اجاره مسکن به حتم فشار بیشتری به کارگران و کارمندان وارد شده و می‌شود. حال این پرسش پیش می‌آید که «آیا دولت قادر است تورم در بخش مسکن را کنترل کند؟» قنبری در پاسخ گفت: متأسفانه تاکنون تسورم اجاره بها به دلیل عدم موفقیت سیاست‌های احداث مسکن از سوی دولت متوقف نشده و این شرایط سبب شده تا تورم اجاره مسکن بیشتر شود و بالاتر از متوسط افزایش قیمت عمومی کشور است بنابراین تا زمانی که در نظر داشته باشیم و هم برای بخش خصوصی داخلی و نیز شرکتهای خارجی شرایطی فراهم سازیم که امکان سرمایه‌گذاری بیشتر فراهم شود تا وضع مردم، میزان درآمدهای آنها، امکان اشتغال در کنار کنترل تورم و در نتیجه افزایش صادرات به وجود آید و کشور به سمت توسعه اقتصادی حرکت کند.

عملکرد مسئولان موفق و عالمانه نبوده

قنبری در پاسخ به این پرسش که دولت در ماه‌های اخیر بسر لزوم مهار و کنترل تورم و نقدینگی تأکید داشته و در برخی موارد دولت‌مردان مدعی مهار این موارد هستند، آیا چنین عزمی مشاهده می‌شود یا خیر؟ گفت: از نظر علم اقتصاد این چنین سخنانی قابل قبول نیست که مسئولان توانسته‌اند در کنترل تورم و نقدینگی موفق باشند؛ اگر موفق بودند که مهار این موارد محسوس

علی قنبری، اقتصاددان در گفت و گو با «توسعه ایرانی»:

سبزدهم نیز ناچار به استعفا شده است بنابراین تا زمانی که این وعده‌ها عملی نشود، مردم باید منتظر افزایش قیمت اجاره بها و مسکن باشند.

راهکار مهار و کنترل تورم و نقدینگی

این استاد دانشگاه و اقتصاددان برای برون‌رفت از شرایط فعلی و مهار و کنترل تورم توصیه کرد که دولت در آرام کردن اوضاع در داخل کشور و ارتباطات بهتر با سایر کشورها گام‌های اساسی بردارد و بستر تنش‌زایی باندینار فراهم کند. به گفته این استاد دانشگاه در این مسیر باید همسایه‌ها و سایر کشورهای دنیا را در نظر داشته باشیم و از سوی دیگر مسایل اقتصادی را به درستی بررسی و به صورت عملی نسبت به کنترل واقعی نرخ رشد پایه پولی و نقدینگی و نرخ تورم اقدام کنیم.

وی بیان کرد: باید سعی کنیم سرمایه‌گذاری را به عنوان مهمترین عامل مؤثر در توسعه اقتصادی کشور حفظ ارزش پول ملی و کنترل تورم در نظر داشته باشیم و هم برای بخش خصوصی داخلی و نیز شرکتهای خارجی شرایطی فراهم سازیم که امکان سرمایه‌گذاری بیشتر فراهم شود تا وضع مردم، میزان درآمدهای آنها، امکان اشتغال در کنار کنترل تورم و در نتیجه افزایش صادرات به وجود آید و کشور به سمت توسعه اقتصادی حرکت کند.

تلاش برای حفظ قیمت دلار در مرز ۳۵ هزار تومان است، گفت: سیاست‌های محدودسازی صادرات ایران همزمان با سیاست‌های فعلی دولت می‌تواند بحران جدیدی در قیمت دلار ایجاد کند. وی تصریح داشت: دولت به محض برداشتن دست از روی فنر ثبات قیمت، احتمال جهش نرخ دلار تا بیش از ۴۰ هزار تومان وجود دارد. به گفته دانشمند مقاومت فعلی دولت در حفظ قیمت دلار خیلی طولانی نیست و بزودی با توجه به شرایط اقتصادی - سیاسی حاکم بر کشور، شاهد افزایش نرخ دلار خواهیم بود. عضو اتاق بازرگانی ایران ادامه داد: دولت هیچ برنامه‌ای برای کنترل نرخ ارز ندارد و تنها با سیاست‌های مقطعی نقش دلار را در اقتصاد بر جسته کرده است. وی تأکید داشت: اگر دولت با همین رویکرد به دنبال مدیریت بازار ارز باشد قطعاً در زمان نزدیک و با توجه به محدودیت‌های تحمیلی به اقتصاد ایران، قیمت دلار صف شکنی کرده و از مرز ۴۰ هزار تومان خواهد گذشت.

کار خیلی سودآور خواهد بود. اما چون این مبادلات نفتی کمی شامل ویژگی‌های جدید از جمله زمان بلندتری برای فرستادن این نفت به بازار نهایی و کلافات صادرات روسیه هر چند ناچیزی می‌شود تأثیراتی بر قیمت نفت می‌گذارد. بنابراین در کوتاه مدت قیمت نفت می‌تواند افزایش پیدا کرده و به ۱۰۰ دلار نزدیک‌تر شود.

هدف پروژه سقف قیمت نفت روسیه چیست؟

فلکشاهی در ادامه در باره برنامه مصرف کنندگان برای تعیین سقف قیمت نفت روسیه با هدف شکستن نرخ‌ها گفت: از طرف کشورهای مصرف کننده نفت هدف شکستن قیمت است. کلاه هدف آمریکا و اروپا با پروژه سقف قیمت روی نفت روسیه این است که صادرات روسیه به حد اکثر بماند ولی این باعث نشود روسیه از عملیات نفتی خود سود ببرد و تنها دلیل پشت این پروژه این است که عرضه جهانی نفت بالا بماند و در عین حال قیمت‌ها شکسته شوند.

مشکلات عرضه بهای کم شدن احتمال بازگشت آمریکا به برجام

وی درباره سقف قیمت نفت روسیه و تأثیر آن بر تصمیمات آتی اوپک و اوپک پلاس در زمینه روند تولید و عرضه توضیح داد: تصمیم یکی دو ماه پیش اوپک پلاس نشان داد که این گروه قصد دارد جلوی افت قیمت نفت را تا حدی بگیرد. قیمت‌های نفت در ۴-۵ ماه اخیر روند کاهشی داشته‌اند و از ۱۲۵-۱۳۰ دلار به ۸۵-۹۵ دلار سقوط کردند. دلایل این است که تا کی در اروپا روی تقاضا سنت تاروی عرضه و احتمال رکود اقتصاد جهانی در سال آینده یاد است. اما با نزدیک شدن تحریم‌های اروپا علیه روسیه، نزدیک شدن پایان استفاده آمریکا از ذخایر استراتژیک، کم‌رنگ شدن احتمال بازگشت آمریکا به برجام، بازار نفت در هفته‌های آتی مشکلات عرضه فراوانی خواهد داشت، ضمناً اکثر کشورهای عضو اوپک پلاس حتی عربستان به قیمت نفت بالای ۸۰ دلار نیاز دارند تا بودجه دولتی خود را به تعادل برسانند.

خبر اقتصادی

سکه رکورد شکست؛

امامی ۱۷ میلیون تومان

آخرین قیمت سسکه و طلا برای دیروز ۶ آذر ماه سال ۱۴۰۱ اعلام شد که بر اساس آن قیمت سسکه امامی (طرح جدید) به ۱۷ میلیون تومان رسید. قیمت سسکه دیروز یکشنبه ۶ آذر ماه سال ۱۴۰۱ به ۱۶ میلیون و ۹۸۵ هزار تومان رسید و حساب این سسکه روی رقم ۲ میلیون و ۹۱ هزار تومان ماند. هر گرم طلای ۱۸ عیار نیز با قیمت یک میلیون و ۵۳۸ هزار و ۷۰۰ تومان معامله شد. همچنین قیمت انس طلا نیز در بازار جهانی ۱۷۵۴ دلار و ۶۸ سنت بود.

قیمت مصوب مرغ اعلام شد

خبر آنلاین - یوسف خانی گفت: قیمت مصوب مرغ هر کیلو ۶۳ هزار تومان برای مصرف کننده است که الان عرضه زیاد و کم بودن تقاضا از نرخ مصوب بین ۵۵ تا ۶۰ هزار تومان در مراکز عرضه به دست مردم عرضه می‌شود. رئیس اتحادیه فروشندگان پرند و ماهی استان تهران ادامه داد: قیمت مرغ منجمد نیز همان قیمت جدید ۵۵ هزار تومان است که تقاضایی برای آن نیست به جهت اینکه الان قیمت مرغ گرم این است. رئیس اتحادیه فروشندگان پرند و ماهی در پایان گفت: پیش‌بینی این است که ماناتا پایان سال جاری خوشبختانه در بحث تولید و عرضه هیچ گونه مشکلی نداریم. تولید و عرضه کافی است و بیش از حتی حد مصرف تولیدات جام می‌شود.

آزاد شدن فروش سهام عدالت فعالان است

تستیم - دستیار ویژه رئیس در خصوص آخرین وضعیت آزادسازی و فروش سهام عدالت، گفت: نکته‌ای که لازم است به آن اشاره کنیم، فلسفه اصلی سهام عدالت، نگهداری این سهام است و قصد واگذاری سهام عدالت این نبوده است که این سهام در اختیار مردم قرار گیرد و مردم آن را بفروشند چرا که اگر چنین قصدی وجود داشت مانند طرح پاره‌های معیشتی از ابتدا پول آن به مردم پرداخت می‌شد. پیمان حدادی ضمن اشاره به پرداخت سود سهام عدالت در دو قسط به دارندگان این سهام، در خصوص جزئیات پرداخت سود گفت: مبلغ دقیق سود سهام عدالت دلیل اینکه هنوز مجمع سه‌ساله سهامی که در سهام عدالت وجود دارد بر گزار نشده، مشخص نیست و یکی از دلایل اینکه قرار شده است علی الحساب و در دو قسط این سود پرداخت شود همین مسئله است. ولی در شرایط فعلی می‌توان گفت که تا آخر آذرماه سال جاری مبلغ دقیق این سود پس از برگزاری مجمع مشخص می‌شود و تا آخر پاییز به‌طور قطعی سود سهام عدالت پرداخت می‌شود.

سقوط آزاد صادرات خشکبار از ایران

مهر - دبیر اجرایی اتحادیه صادر کنندگان خشکبار با اشاره به تعرفه نیم درصدی و غیر رقابتی شدن محصولات باغی گفت: امسال خشکبار از ۳ میلیارد دلار صادرات سال گذشته به کمتر از یک میلیارد دلار رسیده است. هاشمی با اشاره به حاشیه سود ۲ درصدی محصولات عنوان کرد: در تعیین تعرفه محصولات کشاورزی تخصصی نگاه نشده و با وجود آب بری پایین خشکبار این محصولات هم مشمول پرداخت تعرفه نیم درصدی شده‌اند که این امر مزیت رقابتی آنها را نسبت به رقبا از بین برده است. این فعال حوزه کشاورزی یادآور شد: محصولات کشاورزی از کمترین بی‌ارائه برخوردار هستند اما در سیاست‌گذاری ارزی بین محصولاتی که پارایند دریافت می‌کنند و کالاهایی که بی‌ارائه کمتری دارند تفاوتی گذاشته نمی‌شود.

رشد صادرات ترکیه به روسیه

در غیاب ایران

تجارت نیوز - طی نه ماه نخست سال ۲۰۲۲ میلادی، صادرات ترکیه به روسیه از چهار میلیارد دلار به پنج میلیارد و ۷۴۳ میلیون دلار رسیده است که رشد ۴۳ درصدی را نشان می‌دهد. برخی علت رشد صادرات ترکیه به روسیه را غیبت ایران می‌دانند. در حالی که صادرات ایران به روسیه در ۷ ماهه نخست امسال رشد ۲۷ درصدی داشته، در ۹ ماهه نخست سال ۲۰۲۲ صادرات ترکیه به روسیه با رشد بیش از ۴۳ درصدی از حدود ۲۴۴ میلیون دلار در سال جاری گذشته به ۵ میلیارد و ۷۴۳ میلیون دلار در سال جاری رسیده است. به نقل از نود اقتصادی، قابل ذکر است در ۷ ماهه سال‌های ۲۰۱۵ تا ۲۰۲۰ صادرات ترکیه به روسیه بین ۳ تا ۳ میلیارد دلار بوده و رقم ۷/۵ میلیارد دلاری امسال رقم قابل توجهی برای ترکیه محسوب می‌شود.

خبر

قیمت دلار به بالای ۴۰ هزار تومان می‌رسد؟

عضو اتاق بازرگانی ایران می‌گوید: اگر محدودیت‌های صادراتی بیش از گذشته شود، قیمت دلار از مرز ۴۰ هزار تومان نیز خواهد گذشت.

طی هفته‌های گذشته از بی‌پای امید کننده مقامات آمریکایی از روند مذاکرات باعث شد که دلار آرایش صعودی به خود بگیرد. از نگاه تحلیلگران اقتصادی هر خبر منفی می‌تواند زمینه‌ساز برگشت معامله‌گران افزایشی به بازار شود و نرخ دلار رشد جدید و شاید هم بی‌سابقه را تجربه کند. بازار دلار پس از انتشار اخبار غیر رسمی در مورد پاسخ آمریکا به پیشنهاد اتحادیه اروپا و ایران در باره برجام، بر خلاف انتظار و پیش‌بینی‌های صورت گرفته دوباره روندی صعودی به خود گرفت.

گفت و گو

ضربات غیر مستقیم تحریم مسکو بر تهران

سقف قیمت بر نفت روسیه؛ طلای سیاه ایران را ارزان‌تر می‌کند

توجه به کیفیت مشابه نفت روسیه و نفت ایران، احتمالاً ایران مجبور می‌شود تخفیف‌های خود را بیشتر کند تا سهم خود را در بازار چین نگهدارد. این یعنی تحریم‌های اروپا علیه روسیه به ایران هم ضربه غیر مستقیم خواهند زد. تحلیلگر موسسه بین‌المللی کیپل تصریح کرد: اصلی‌ترین نکته در این باره که می‌تواند بر قیمت نفت تأثیر بگذارد حجم کلی صادرات نفت روسیه و نوساناتی که در این حجم بعد از تحریم‌های اتحادیه اروپا ایجاد می‌شود. سوال اصلی این است که آیا روسیه می‌تواند تمام صادرات فعلی را به بازار با خریداران غیر اروپایی جایگزین کند؟ فکری که کم‌کم صادرات نفت روسیه به احتمال زیاد کاهش پیدا خواهد کرد، اما آنقدر که پیش‌بینی هانشان می‌دهند.

آسیب‌های برنده‌اند

وی ادامه داد: در حال حاضر روسیه حدود ۱ میلیون و ۸۰۰ هزار بشکه در روز نفت اورالس که شباهت زیادی با نفت خاور میانه، از جمله ایران دارد، صادر می‌کند. از این حجم نزدیک ۹۰۰ هزار بشکه به اروپا می‌رود. برآورد ما این است که صادرات نفت خام روسیه بین ۱۰۰ و ۲۰۰ هزار بشکه در روز کاهش پیدا کند. این حجم با توجه به حجم کلی صادرات نفت روسیه زیاد نیست. به نظر بنده کشورهایی مانند چین و کشورهای آسیایی دیگر مثل پاکستان و اندونزی و حتی کشورهای مثل آفریقای جنوبی، برزیل و خاور میانه واردات نفت روسی خود را افزایش می‌دهند. کشورهای خاور میانه می‌توانند نفت روسی که شباهت زیادی با نفت تولیدی خود دارد در پالایشگاه داخلی مصرف و نفت تولیدی خود را صادر کنند، که این

تحلیلگر موسسه بین‌المللی کیپل گفت: طبیعتاً تشدید رقابت در بازار آسیا باعث خواهد شد تا ایران وادار شود تخفیف‌های بیشتر پیشنهاد دهد تا سهم خود را در بازار چین حفظ کند. هند تا موقتی که تحریم‌های آمریکا بر صنعت نفت ایران بر داشته نشود به احتمال زیاد نفت از ایران وارد نخواهد کرد و اگر قیمت‌ها ثابت بمانند به معنای درآمد کمتر برای ایران است. هم‌اکنون فلکشاهی در گفت‌وگو با ایلنا، در ارزیابی تعیین سقف قیمت برای نفت روسیه به میزان ۶۰ درصد کمتر از نرخ بازار اظهار داشت: فعلاً حرف و حدیث زیادی در باره تعیین تکلیف این آرزوی سقف قیمت برای نفت روسیه وجود دارد، البته هیچ جزئیاتی منتشر نشده است. اخیراً جانت لوییز یلن وزیر خزانه‌داری آمریکا گفته است که هند می‌تواند بدون محدودیت از روسیه نفت خریداری کند به شرطی که از خدمات کشتیرانی و بیمه‌های آمریکا و اروپا استفاده نکند. البته در حال حاضر تمامی حمل و نقل نفت روسی که به هند صادر می‌شود از طریق شرکت‌های دولتی روس بیمه می‌شود، اما برخی از این معامله با کشتی‌های با پرچم یونان حمل می‌شوند. بنابراین اصلی‌ترین موضوع این پروژه سقف قیمت تکلیف شرکت‌های کشتیرانی یونان خواهد بود. به نظر بنده این سقف قیمت بیش از آنکه تأثیر واقعی بر بازار نفت داشته باشد یک هدف سیاسی در آمریکا و پالاست. وی ادامه داد: اما مسلمانان تحریم نفت روسیه از طریق اتحادیه اروپا، روسیه را وادار به دادن تخفیف‌های بیشتری می‌کند. روسیه هنوز حدود یک میلیون بشکه در روز به کشورهای عضو اتحادیه اروپا از طریق نفتکش‌ها صادر می‌کند و با تخفیف بین ۱۰ و ۲۰ دلار هر بشکه به خریداران آسیایی عرضه می‌شود. انتظار داریم که این تخفیف به ۳۰ دلار و حتی شاید بالاتر برسد. با